

Månedens Smag 2018

Skikke og traditioner i oktober

Af Smagens Dag ved Hanne Birkum og Kirsten Marie Pedersen

Smag på skikke og traditioner

Til eleven

Hver måned kan du opleve smagen i en ret eller i et måltid, som der er tradition for at lave og spise, når man fejrer en skik eller tradition i Danmark som fx fastelavn, påske eller jul på en bestemt tid af året.

Du skal tilberede en ret, der er knyttet til en bestemt skik eller tradition og undersøge, hvilken form, smag, duft og tekstur retten har og diskutere med dine klassekammerater, hvordan denne ret er en del af de danske traditioner og den danske madkultur.

Skikke og traditioner til halloween

Læringsmål

- Du kan redegøre for, hvad halloween betyder, og hvordan traditionen bliver fejret i Danmark.
- Du kan tilberede halloween-spøgelser og beskrive deres duft, tekstur og smag.
- Du kan komme med forslag til, hvilke retter og smage du synes passer til halloween.

Halloween - en ny tradition i Danmark?

Traditioner er ofte gamle, men nye traditioner kan udvikles i et land eller en familie.

Halloween holdes den 31. oktober. Traditionen kom til Danmark for ca. 20 år siden, og det ser ud til, at en del danskere, især børnefamilier, har taget halloween til sig. I Danmark fejrer vi halloween ved at udhule græskar, skære ansigter i dem og sætte lys ind i græskaret. Børn klæder sig ud i uhyggelige kostumer, spiser mad, der ser uhyggeligt ud og pynter op med edderkopper og spindelvæv, der giver gys og uhygge. Det var butikker, biografer og bl.a. Tivoli, der begyndte at sælge kostumer, vise film og lave udstillinger til halloween – og viste halloween-traditionen i Danmark. Måske bliver halloween en fast tradition i Danmark.

Info om halloween

Den 31. oktober er det Allehelgensaften, der på engelsk hedder halloween.

Men halloween er ikke en kristen begivenhed. Halloween stammer fra kelterne, der var en befolkningsgruppe, som i jernalderen levede i det centrale Europa.

Herfra spredte den keltiske kultur sig til England, Irland og Skotland. Kelterne fejrede deres nytår den 31. oktober. Det var en religiøs fest, hvor de lavede lygter af roer med uhyggelige ansigter. Lygterne skulle skræmme de dødes spøgelser væk.

Spøgelserne kunne denne dag vende tilbage og skræmme og skade de levende.

I midten af 1800-tallet udvandrede mange fra Irland til Amerika pga. af hungersnød. De tog halloween-traditionen med. I Amerika var der ingen roer, derfor brugte de græskar, når de skulle lave lygter med uhyggelige ansigter.

I USA er halloween i dag en festdag, der kan sammenlignes med den danske fastelavn. Børn klæder sig ud i uhyggelige kostumer og går rundt til naboer for at tigge slik. "Slik eller skræm", siger børnene, når de banker på naboens dør.

Det er den amerikanske halloween-tradition, der er kommet til Danmark.

Mad og smage til halloween

Til mange traditioner er der knyttet særlige dufte, smage og madretter. Til halloween er der ikke tradition for at spise bestemte retter. Men græskarsuppe eller kager, der ser uhyggelige ud, er almindeligt til halloween.

Kagerne kan være formet og pyntet som edderkopper, spøgelser, store farlige spidse tænder eller afskårne fingre. Eller kagerne kan pyntes med tegninger af skeletter, edderkoppesvind og dødningehoveder. Kagerne skal se uhyggelige ud og få en til af gyse. Til halloween lægger man især vægt på kagernes form og udtryk.

Diskuter:

Hvilke traditioner har I på skolen eller i fritidsklubben til halloween?

Hvad spiser I til halloween?

Smag og tradition til halloween

Det skal se uhyggeligt ud!

Det er især kager, der bliver tilberedt til halloween. De skal se uhyggelige ud, så man skal gyse og være modig for at spise dem.

I skal arbejde sammen 2 og 2.

I skal tilberede halloween-spøgelser. Det er en marengs, som I skal pynte, så den ligner et spøgelse.

Halloween-spøgelser

Opskrift

1½ pasteuriserede æggehvider

100 g sukker

Til pynt:

20 g mørk chokolade

1 træspyd

Sådan skal I gøre

1. Læg bagepapir på en bageplade.
2. Tænd ovnen på 125 grader.
3. Kom æggehviderne og halvdelen af sukkeret i en stor skål.
4. Pisk æggehviderne helt stive med en håndmikser.
5. Hæld resten af sukkeret i skålen, og pisk til marengs-massen er stiv og tyk.
6. Kom marengs-massen i en frysepose.
7. Klip et hul med en længde på ca. 1 cm i posens ene hjørne.
8. Tryk marengsen ud i 12 små toppe.
9. Sæt bagepladen midt i oven, og bag toppene i ca. 45 minutter.
10. Tag toppene ud, og lad toppene køle af på en bagerist.

Pynt:

11. Hak chokoladen, og kom den i en lille skål.
12. Lav et vandbad. Hæld 1 dl vand i en gryde, og sæt skålen i gryden. Smelt chokoladen.
13. Dyp et træspyd i den smeltede chokolade. Sæt øjne og mund på marengs-toppene, så de ligner spøgelser.

Smageøvelse

Du skal undersøge duft, tekstur og smag i et halloween-spøgelset.

- Duft til halloween-spøgelset.
- Tag en bid af halloween-spøgelset, og beskriv tekturen. Du kan bruge ord fra teksturkortet.

Teksturkort				
Blød	Fugtigt	Knasende	Saftigt	Trådet
Cremet	Groft	Klumpet	Sejt	Tyktflydende
Elastisk	Grynet	Luftigt	Slimet	Tyndtflydende
Fast	Hårdt	Melet	Sprødt	Tørt
Fedt	Klistret	Mørt	Svampet	Vandet

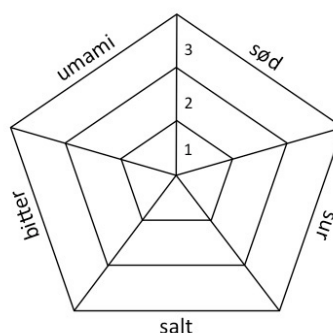
Skriv din vurdering ind i skemaet herunder.

	Duft	Tekstur
Halloween-spøgelset		

- Smag på halloween-spøgelset. Vurdér dets smag. Brug Smage-5-kanten.

Smager halloween-spøgelset lidt bittert, farves felt 1 under bitter. Smager halloween-spøgelset lidt sødt, farves felt 1 under sødt osv.

Halloween-spøgelset

Diskutér:

Hvordan synes I halloween-spøgelsets form og smag passer til halloween-traditionen?

Lav jeres egen ret til halloween

I skal arbejde sammen i en gruppe på 4.

Diskutér:

- Hvilke retter vil I lave til halloween?
- Bestem, hvilken tekstur, duft og smag retterne skal have.
- Hvordan skal retterne se ud, så de skaber halloween stemning med gys og rædsel?
- Tilbered retterne. Pynt et flot halloween bord.

Tag billeder af jeres halloween retter. Sæt billederne op i madkundskabslokalet, så I i løbet af året kan samle billeder af de retter, I spiser, når der er en skik eller tradition, I fejrer og skal "smage på".

Links

Derfor fejrer vi halloween

<https://historienet.dk/samfund/traditioner/derfor-fejrer-vi-halloween>

Hvad er halloween?

<https://www.kristendom.dk/allehelgen-og-halloween/halloween-skikke-har-keltiske-r%C3%B8dder>

5 vigtigste om halloween

<https://www.kristendom.dk/allehelgen-og-halloween/de-fem-vigtigste-ting-om-halloween>

Halloween Halloween – sang om halloween på engelsk

<https://www.youtube.com/watch?v=JsYEX9iIN-I>

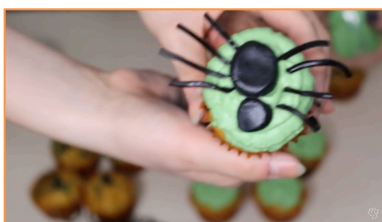
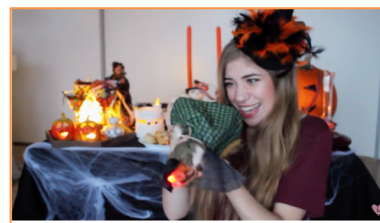

Halloween Night – sang på engelsk med tegninger, der skal introducere børn til halloween

https://www.youtube.com/watch?v=Hu_Tpf_yGuo

Ideer til halloween fest

<https://www.youtube.com/watch?v=sZsIJZsRw30>

Opskrift på græskarcupcakes

https://www.youtube.com/watch?v=EtMy5t9_YHo